

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Öğrenme Stillerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Ankara İli Örneği

An Investigation of the Learning Styles of Preschool Children According to Various Variables: The Case of Ankara

Mümin TUFAN

Atıf: Tufan, M. (2019). Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Öğrenme Stillerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Ankara İli Örneği. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*,6(3),34-49
Araştırma Makalesi Geliş Tarihi:14.10.2019 Kabul Tarihi: 22.12.2019
Doi: 10.30900/kafkasegt.632930

Öz

Bu araştırmanın amacı Ankara ilinde farklı sosyoekonomik çevrelerde yaşayan 5-6 yaş grubu okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesidir. Araştırmada nicel yöntemlerden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Çankaya, Mamak, Yenimahalle ilçelerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarının anasınıflarında, bağımsız anaokulları ve özel anaokullarına devam eden uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiş, 5-6 yaş grubundan toplam 300 çocuk (138'i kız 162'si erkek) oluşturmuştur. Araştırmada, çocukların demografik özelliklerini belirlemek için “Kişisel Bilgi Formu” ve öğrenme stillerini belirlemek için “5-6 Yaş Çocukları İçin Öğrenme Stilleri Ölçeği” kullanılmıştır. Formlar çocukların öğretmenleri tarafından doldurulmuştur. Analizler, SPSS istatistik paket programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bağımsız gruplar t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Post-Hoc Tukey ve Post-Hoc Games-Howell testleri kullanılmıştır. Sonuç olarak, okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stillerinin en baskının kinestetik öğrenme stili olduğu görülmüştür. Cinsiyet değişkenine göre öğrenme stillerine bakıldığında, görsel ve işitsel öğrenme stillerinde kızlar lehine bir farklılık olduğu görülmüştür. Anneleri üniversite mezunu olan çocukların işitsel öğrenme stiline, anneleri ilköğretim mezunu ya da okuma-yazma bilmeyen çocukların işitsel öğrenme stiline göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Çocukların öğrenme stilleri sosyo-ekonomik düzeylerine, babaların eğitim düzeylerine ve ebeveyn yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermemiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenme stilleri, görsel öğrenme, işitsel öğrenme, kinestetik öğrenme.

Abstract

The aim of this research is to investigate the learning styles of preschool children, aged 5-6 years, living in different socioeconomic environments in Ankara, according to various variables. Relational screening model, which is one of the quantitative methods was used in this research. The study group of the research consisted of 300 children (138 girls and 162 boys) from 5 to 6 years old age group, who were selected via convenient sampling method from public and private preschools and the kindergartens of the public primary schools affiliated to the Ministry of National Education, in Çankaya, Mamak, and Yenimahalle districts of Ankara in 2017-2018 academic year. Personal Information Form was used to determine the demographic characteristics and the “Learning Styles Scale for 5-6 Years Old Children” was used to determine the learning styles of children. The forms were completed by the teachers of the children. The analysis was performed using SPSS statistical package program. Independent samples t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), Post-Hoc Tukey, and Post-Hoc Games-Howell tests were used. As a result, it was seen that the most dominant learning style of preschool children was a kinesthetic learning style. When the learning styles were examined according to the gender variable, it was seen that there was a difference in visual and auditory learning styles in favor of girls. It was observed that the auditory learning style of the children whose mothers were university graduates was higher than the auditory learning style of the children whose mothers were primary school graduates or illiterate. Children's learning styles of the children did not differ significantly according to their socio-economic level, education levels of fathers and parental ages.

Keywords: Learning styles, visual learning, auditory learning, kinesthetic learning.

Giriş

Birey yaşantısında çevre ile sürekli bir etkileşim içerisinde. Bireyin, çevre ile etkileşimi yolu ile davranışlarında meydana gelen kasıtlı ve istedik değişiklikler öğrenme olarak tanımlanabilir (Bacanlı, 2005; Can, 2011). Senemoğlu (2005), öğrenmeyi etkileyen faktörleri; kişinin kendisinden kaynaklı faktörler, öğrenme yönteminden kaynaklı faktörler ve öğrenme malzemesi ile ilgili faktörler olarak sınıflandırmıştır. Kişinin kendisinden kaynaklı faktörler, hazır bulunuşluk, olgunlaşma, genel uyarılmışlık, güdü, eski yaşantılar ve dikkattir. Bu faktörler aynı zamanda bireysel farklılıklardır. Bireysel farklılıkların öğrenme üzerindeki etkisinden yola çıkarak, her bireyde öğrenme stillerinin var olduğunu öne süren teoriler vardır (Dunn, 1986; Felder & Silverman, 1988). Öğrenme stilleri alanyazında farklı şekillerde tanımlanmıştır. Dunn, öğrenme stillerini, bireyin yeni bilgiyi öğrenirken kendilerine özgü yollar kullanması olarak tanımlar (Dunn, Griggs, Olson & Beasley, 1995). Felder, öğrenme stillerini “bilginin alınma ve işleme süreci ve bu süreçteki tercihler” olarak değerlendirmektedir (Felder & Brent, 2005; Felder & Silverman, 1988).

Öğrenme sürecinde tek bir öğrenme stili ya da en iyi öğrenme stiline söz etmek mümkün değildir (Bilasa, 2012). Bireylerde baskın olan bir öğrenme stiline yanında bir başka öğrenme stili de var olabilir. Yani, bir bireyin bir ya da daha çok öğrenme stili olabilir. Bireyin birden çok öğrenme stili olduğunda, bunu kullanma dereceleri değişebilir (Temel’den aktaran Güven & Kürüm, 2004). Öğrenme stili kavramı, ilk kez 1960 yılında Rita Dunn tarafından ortaya atıldığı yıldan beri sürekli bir araştırma konusudur (Boydak, 2017, s. 3). Öğrenme stillerini fiziksel, bilişsel ve duyuşsal boyutlar açısından ele alan birçok öğrenme stili modeli vardır (Güneş & Erkan, 2017).

Bilişsel açıdan ele alan modellere Gregorc ve Kolb öğrenme stili modelleri örnek gösterilebilir. Gregorc (1982)’un öğrenme stilleri teorisi “bilgini nasıl alındığı” ve “bilginin nasıl işlendiği” temelleri üzerine kuruludur, bireyin algılayış şekline göre oluşturduğu öğrenme durumu, öğrenme stillerini oluşturmuş olur. (Ekici, 2002). Bilgi somut ve soyut olmak üzere iki şekilde algılanır; bilginin işlenmesi ise ardışık ve rastlantısal olmak üzere iki şekilde olur. Gregorc bilgiyi düzenleyen bu dört boyuta bağlı olarak; somut ardışık, soyut ardışık, somut rastlantısal, soyut rastlantısal şeklinde dört öğrenme stili öne sürmüştür (Oral & Avanoğlu, 2014, s.256).

Kolb (1984) öğrenmeyi “bilginin deneyimler yoluyla oluşması süreci” olarak tanımlar ve öğrenme stili teorisi bu ilkenin üzerine kuruludur. Kolb kişinin öğrenmesi yatay ve dikey, kesişen iki eksenenden oluşan döngüsel bir süreç üzerinden açıklamaktadır: Dikey eksenin üst ucu somut yaşantı (hissederek), alt ucu soyut kavramsallaştırma (düşünerek); yatay eksenin sol ucu aktif yaşantı (yaparak), sağ ucu yansıtıcı gözlem (izleyerek) olmak üzere dört basamaktan oluşur (Aşkar & Akkoyunlu, 1993; Özden, 2005, s. 78).

Fiziksel açıdan ele alan modellere Dunn ve Dunn öğrenme stili modeli örnek gösterilebilir. Dunn ve Dunn öğrenme stili modeli 5 uyarandan (çevresel, duygusal, sosyal, fizyolojik, psikolojik) ve bu uyaranların çatısı altında toplanan 21 element üzerine kurulu bir yapı içermektedir (Dunn, vd., 1995).

Duyusal modeller öğrenme stillerini genel olarak görsel, işitsel ve kinestetikler olarak incelemiştir. Swassing, Barbe ve Milone (1980) tarafından geliştirilen modelde öğrenme stilleri görsel, işitsel ve bedensel (kinestetikler) olmak üzere üç tipe ayrılır (Molden’den aktaran Bilasa, 2011, s. 220). Fleming’ in (2001), VARK modeli; görsel (V-visual), işitsel (A-aural), okuma-yazma (R-reading & writing) ve harekete dayalı (K-kinesthetic) boyutlarda öğrenme stillerini inceler (akt. Güneş & Erkan, 2017). İşitsel öğrenme stiline sahip kişiler sözlü komutları kolayca hatırlar, bilgi sözlü olarak iletildiğinde daha iyi anlarlar ve hafızaya alırlar. Görsel öğrenme stiline sahip kişiler okudukları veya yazılı bilgileri kolaylıkla hatırlayabilir ve diyagramları, şemaları, resimleri, çizimleri öğrenme sürecinde etkili olarak kullanırlar, görsel öğrenme stili kişiler arasında en yaygın olan öğrenme stidir. Kinestetik öğrenme stiline sahip kişiler, bilginin uygulanan kısmı üzerine odaklanmıştır, aktif katılımında oldukları zaman bilgiyi daha kolay alırlar (Boydak, 2017).

Son zamanlarda bireysel farklılıklar ve öğrenme stilleri eğitim faaliyetlerinde ön planda tutulan noktalardır. Eğitimde bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak her çocuk için eşit

öğrenme fırsatları yaratabilmek için eğitimcinin yapması gereken ilk iş çocuğu tanımdır. Çocuğun öğrenme stiline en uygun eğitimi sunabilmek, öncelikle onun içerisinde bulunduğu çevreyi, aileyi ve sosyoekonomik şartlarını bilmeyi gerekli kılar. Farklı boyutlar üzerine kurulu öğrenme stili teorileri birçok araştırmaya konu olmuştur. Çeşitli yaş grupları ile yapılan öğrenme stili çalışmalarında cinsiyet, yaş, anne-babanın eğitim düzeyi, anne-babanın yaşı, gelir düzeyi gibi değişkenlerin öğrenme stilleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yenilmez & Çakır, 2005; Şimşek, 2007; Otrar, 2006; Bilasa, 2012; Güneş, 2014). Bu değişkenlerin okul öncesi dönem çocukların öğrenme stilleri üzerindeki etkisinin incelenmesinin alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Türkiye’deki okul öncesi dönem çocukların öğrenme stilleri inceleyen sınırlı sayıda çalışma mevcut olmasından dolayı okul öncesi dönem çocukların öğrenme stillerini inceleyen bu çalışma ilgili literatüre katkı sağlayacaktır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Ankara ilinde farklı sosyoekonomik çevrelerde yaşayan 5-6 yaş grubu okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri nasıldır?
- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri annenin öğrenim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri babanın öğrenim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri annenin yaşına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri babanın yaşına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
- 5-6 yaş grubu çocukların öğrenme stilleri ailenin sosyoekonomik düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

5-6 yaş grubu okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesini amaçlayan bu nicel çalışma ilişkisel tarama modelinde yapılmıştır. İlişkisel tarama modelleri, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Ankara ili Çankaya, Mamak, Yenimahalle ilçelerinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarının anasınıflarında, bağımsız anaokulları ve özel anaokullarına devam eden uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiş 5-6 yaş çocukları oluşturmaktadır. Araştırma toplam 300 çocuğun katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan ölçek çocukların öğretmenleri tarafından gönüllülük esası ile doldurulmuştur. Araştırmaya katılan çocukların demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Çocuklara ve Ebeveynlerine İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Kız	142	47,3
	Erkek	158	52,7
	Toplam	300	100,0
Yaş	54-60 aylık	35	11,7
	61-65 aylık	73	24,3
	66-70 aylık	126	42,0
	71-75 aylık	66	22,0
	Toplam	300	100,0
Gelir	Alt SED (0-2999)	105	35,0
	Orta SED (3000-5999)	126	42,0
	Üst SED (6000 ve üstü)	69	23,0
	Toplam	300	100,0
Anne Yaşı	20-29	70	23,3
	30-39	176	58,7
	40 ve üstü	54	18,0
	Toplam	300	100,0
Baba Yaşı	20-29	22	7,3
	30-39	158	52,7
	40 ve üstü	120	40,0
	Toplam	300	100,0
Anne Öğrenim	Okur-yazar değil veya ilkökul mezunu	17	8,2
	Ortaokul mezunu	66	31,7
	Lise mezunu	74	35,6
	Üniversite mezunu	51	24,5
	Toplam	208	100,0
Baba Öğrenim	Okur-yazar değil veya ilkökul mezunu	32	15,4
	Ortaokul mezunu	85	40,9
	Lise mezunu	57	27,4
	Üniversite mezunu	34	16,3
	Toplam	208	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan çocuklardan 142’si (%47,3) kız ve 158’i (%52,7) erkektir. Araştırmada yer alan çocukların 35’i (%11,7) 54-60 aylık, 73’ü (%24,3) 61-65 aylık, 126’sı (%42,0) 66-70 aylık ve 66’sı (%22,0) 71-75 aylıktır. Çocukların 105’i (%35,0) alt sosyoekonomik düzeyden, 126’sı (%42,0) orta sosyoekonomik düzeyden ve 69’u (%23,0) üst sosyoekonomik düzeyden gelmektedir. Çocukların 70’nin (%23,3) annesi 20-29 yaş aralığında, 176’sının (%58,7) 30-39 yaş aralığında ve 54’nün (%18,0) annesi 40 ve üstü yaş aralığındadır. Çocukların 22’sinin (%7,3) babası 20-29 yaş aralığında, 158’sinin (%52,7) 30-39 yaş aralığında ve 120’sinin (%40,0) babası 40 ve üstü yaş aralığındadır. Anne öğrenim düzeyine bakıldığında, 17’si (%8,2) okur-yazar değil veya ilkökul mezunu, 66’sı (%31,7) ortaokul mezunu, 74’ü (%35,6) lise mezunu ve 51’i (%24,5) üniversite mezunudur. Baba öğrenim düzeyine bakıldığında, 32’si (%15,4) okur-yazar değil veya ilkökul mezunu, 85’i (%40,9) ortaokul mezunu, 57’si (%27,4) lise mezunu ve 34’ü (%16,3) üniversite mezunudur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, çocukların demografik özelliklerini belirlemek için “Kişisel Bilgi Formu” ve öğrenme stillerini belirlemek için “5-6 Yaş Çocukları İçin Öğrenme Stilleri Ölçeği” kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” öğrencilerin demografik verilerinin elde edilmesi amacıyla kullanılmıştır. Kişisel bilgi formunda çocukların anne ve babalarının yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, ailenin toplam geliri, anne ve baba mesleği ile çocukların yaşı, cinsiyeti, gibi sorular yer almaktadır.

5-6 Yaş Çocukları İçin Öğrenme Stilleri Ölçeği

Çocukların öğrenme stillerini ölçmek için Balat, Bilgin ve Özdemir (2012), tarafından geliştirilen “5-6 Yaş Çocukları İçin Öğrenme Stilleri Ölçeği” kullanılmıştır. Okul öncesi dönem (5-6

yaş) çocuklarının öğrenme stillerini ölçmeyi amaçlayan bu ölçekte “1 Hiç katılmıyorum”-“5 Tamamen katılıyorum” şeklinde beşli likert tipi bir derecelendirme kullanılmıştır. Öğretmenlerden, maddelerde verilen ifadeleri, çocukların sınıf ortamında göstermiş oldukları davranışları göz önüne alarak değerlendirmeleri istenmiştir. Ölçekte toplam 27 madde ve üç alt boyut (Görsel öğrenme, İşitsel öğrenme ve Kinestetik öğrenme) yer almaktadır. Ölçekten toplamda en düşük 27, en yüksek 135 puan alınabilmektedir.

Bu araştırma da ayrıca ölçeğin güvenirlik çalışması yapılmıştır. Bu doğrultuda ölçek faktör ve toplam puanlarının Cronbach Alfa güvenirlik katsayıları hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre ölçeğin “Görsel Öğrenme” faktörünün alfa değeri ,91 , “İşitsel Öğrenme” faktörünün değeri ,91 ve “Kinestetik Öğrenme” faktörünün alfa değeri ,83 olarak bulunmuştur. Kline (1999) 0,80 güvenirlik katsayısının ölçümlerin güvenirliği için uygun olduğunu belirtmesine rağmen 0,70 ve üstündeki değerlerinde güvenirlik için yeterli olduğunu ifade etmiştir. Buna göre araştırma kapsamında kullanılan ölçeğin güvenirliğinin yüksek olduğu söylenebilir.

Verilerin Toplanması

Veriler Ankara ili Çankaya, Yenimahalle ve Mamak ilçelerindeki 2017-2018 yılında anasınıfına devam eden, 138’i kız 162’si erkek olmak üzere (her bir merkez ilçeden 100’er çocuk) toplam 300 çocuğun sınıf öğretmenlerinin katılımı ile toplanmıştır. Verilerin toplanması yaklaşık 2 aylık süre zarfında gerçekleştirilmiştir. Katılımcı çocukların ailelerinin aylık gelirleri de kişisel bilgi formunda sorularak belirlenmiştir. Daha sağlıklı olacağı düşünülerek, 3000 TL’ye kadar olan gelirler düşük/alt, 3001-6000 TL arası gelirler orta ve 6001 TL ve üzeri üst gelir seviyesi olarak kabul edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmaya katılan çocuklardan Kişisel Bilgi Formu ve 5-6 Yaş Çocukları İçin Öğrenme Stilleri Ölçeği ile elde edilen verilerin tümü SPSS 21.0 paket programı ile analiz edilmiştir. İlk olarak veri setinde kayıp veri olup olmadığı incelenmiştir. Kayıp veri olmadığı görülmüştür. Kayıp veri olmadığı görüldükten sonra uç değer tespiti için Öğrenme Stilleri Ölçeği’nin faktör ve ölçek toplam puanlarına ilişkin z- puanları hesaplanmıştır. Ölçeğin faktör ve toplam puanlarına ilişkin hesaplanan z- puanları -3 ile +3 aralığında bulunmuştur. Ayrıca uç değer tespiti için histogramlar ve kutu-çizgi grafiklerinden de yararlanılmıştır. Histogramlar ve kutu-çizgi grafikleri de incelendiğinde uç değer olmadığı görülmüştür. Daha sonra verilerin dağılımını incelemek için çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği’nden aldıkları faktör ve ölçek toplam puanlarının ortalama, standart sapma, ortanca, mod, çarpıklık, basıklık katsayıları hesaplanmış ve histogramlar ile kutu-çizgi grafikleri elde edilmiştir. Ölçeğin faktör ve ölçek toplam puanlarının çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 arasında olduğu görülmüştür. Büyüktürk’e (2017) göre çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile +1 aralığında bulunması dağılımın normalliği sağladığının bir göstergesidir. Ayrıca faktör ve ölçek toplam puanlarının ortalama, ortanca ve mod değerlerinin de birbirine oldukça yakın olduğu görülmektedir. Verilerin normalliğini incelemek için ayrıca histogram ve Q-Q pilot grafiklerine de bakılmıştır. Yapılan tüm incelemeler neticesinde verilerin normal dağılım sergilediği kabul edilmiştir. Böylece analizlerde parametrik istatistiksel yöntemlerin kullanılmasına karar verilmiştir.

Katılımcıların görsel, işitsel ve kinestetik puanlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Anne öğrenim düzeyi, baba öğrenim düzeyi, çocuk yaşı, anne yaşı, baba yaşı, ailenin toplam geliri değişkenlerine göre farklılaşp farklılaşmadığını belirlemek üzere ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır. ANOVA testi sonucunda gruplar arasında farkın görüldüğü durumlarda, farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek üzere öncelikle varyansların homojen olup olmadığına bakılmış, homojen olduğu durumlar için Post-Hoc Tukey, homojen olmadığı durumlar için de Post-Hoc Games-Howell testleri kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın alt amaçları çerçevesinde yapılan istatistik analizleri sonucu elde edilen bulgular ele alınmıştır.

Çalışmaya katılan 5-6 yaş çocukların öğrenme stillerinin nasıl olduğunu belirlemek için “Öğrenme Stilleri Ölçeği”nden aldıkları puanların betimsel istatistikleri hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 2’ de gösterilmektedir.

Tablo 2. Çalışmaya Katılan Çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” Puanları Betimsel İstatistikleri

Faktörler	N	Min	Max	Ort.	Ort./Madde sayısı	s.s
Görsel	300	23.00	65.00	54.38	4.18	8.13
İşitsel	300	12.00	45.00	36.50	4.05	6.80
Kinestetik	300	12.00	25.00	21.73	4.34	3.16

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği’nin “Görsel Öğrenme” faktöründen aldıkları puanların ortalaması (\bar{x} =54.38) ve standart sapmasının (s.s=4.18) olduğu görülmektedir. Görsel Öğrenme faktöründen alınabilecek en düşük puan 23 ve en yüksek puan 65’tir. Çocukların “İşitsel Öğrenme” faktöründen aldıkları puanların ortalaması (\bar{x} =36.50) ve standart sapmasının (s.s=4.05) olduğu görülmektedir. İşitsel Öğrenme faktöründen alınabilecek en düşük puan 12 ve en yüksek puan 45’tir. Çocukların “Kinestetik Öğrenme” faktöründen aldıkları puanların ortalaması (\bar{x} =21.73) ve standart sapmasının (s.s=4.34) olduğu görülmektedir. Kinestetik Öğrenme faktöründen alınabilecek en düşük puan 12 ve en yüksek puan 25’tir. Ayrıca, ortalamaların madde sayısına bölünmesi ile oluşan ortalamalara bakıldığında, en yüksek ortalamaya “Kinestetik Öğrenme” faktörü (4.34) sahip olurken, sırasıyla onu “Görsel Öğrenme” faktörü (4.18) ve “İşitsel Öğrenme” faktörü (4.05) izlemektedir. Buna göre, okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stillerinin en yüksek olduğu alan kinestetik öğrenme stildir. Kinestetik öğrenme stilini sırasıyla, görsel öğrenme stili ve işitsel öğrenme stili takip etmiştir.

Çalışmanın birinci amacı doğrultusunda çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” faktör puanlarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek için bağımsız gruplar t-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 3’de gösterilmektedir.

Tablo 3. Çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği Faktör Puanlarının Cinsiyetlerine Göre Bağımsız Gruplar t-Testi Sonuçları

Faktörler	Cinsiyet	n	\bar{x}	s.s	t	sd	p
Görsel	Kız	142	55.80	7.42	2.90	298	.004*
	Erkek	158	53.10	8.54			
İşitsel	Kız	142	37.32	6.65	1.99	298	.047*
	Erkek	158	35.76	6.87			
Kinestetik	Kız	142	21.38	3.33	-1.82	298	.069
	Erkek	158	22.04	2.97			

* p ≤ .05

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan çocukların Görsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanların cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur (t=2.90; p≤.05). Çocukların puan ortalamalarına bakıldığında kız çocukların puan ortalamalarının (\bar{x} = 55.80), erkek çocukların puan ortalamalarından (\bar{x} =53.10) daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre çocukların cinsiyetlerinin görsel öğrenmeleri üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmaktadır ve kız çocuklarının lehinedir.

Tablo 3’e bakıldığında, araştırmaya katılan çocukların İşitsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanların cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği bulunmuştur (t=1.99; p≤.05). Çocukların puan ortalamalarına bakıldığında kız çocukların puan ortalaması (\bar{x} = 37.32), erkek çocukların puanlarının ortalamasından (\bar{x} =35.76) daha yüksektir. Buna göre çocukların cinsiyetlerinin işitsel öğrenmeleri üzerinde anlamlı bir etkisi bulunduğu söylenebilir ve bu etki kız çocuklarının lehinedir.

Tablo 3 incelendiğinde, çocukların Kinestetik Öğrenme faktörü puanlarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür (t=-1.82; p>.05). Buna göre çocukların kinestetik öğrenmelerinde cinsiyetlerinin anlamlı bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” faktör puanlarının yaşlarına göre kardeş sayılarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini incelemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4’de gösterilmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği Faktör Puanlarının Yaşlarına Göre ANOVA Sonuçları

Faktörler	Yaş	n	\bar{x}	s.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Görsel	(1) 54-60 aylık	35	55.25	7.75	1.82	.143	
	(2) 61-65 aylık	73	52.52	7.17			
	(3) 66-70 aylık	126	55.16	8.30			
	(4) 71-75 aylık	66	54.50	8.80			
İşitsel	(1) 54-60 aylık	35	36.20	6.98	.61	.609	
	(2) 61-65 aylık	73	35.68	5.59			
	(3) 66-70 aylık	126	36.73	7.04			
	(4) 71-75 aylık	66	37.13	7.47			
Kinestetik	(1) 54-60 aylık	35	22.05	2.81	1.72	.162	
	(2) 61-65 aylık	73	21.02	3.170			
	(3) 66-70 aylık	126	21.84	3.02			
	(4) 71-75 aylık	66	22.12	3.51			

Tablo 4'e bakıldığında çocukların Görsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanların çocukların yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F_{(3,296)}=1.82$; $p>.05$). Ayrıca çocukların İşitsel Öğrenme faktörü puanlarının da yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F_{(3,296)}=.61$; $p>.05$). Benzer şekilde, çocukların Kinestetik Öğrenme faktör puanları da yaşlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(3,296)}=1.72$; $p>.05$). Buna göre çocukların görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stilleri üzerinde yaşlarının anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” faktör puanlarının annelerinin öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 5’de gösterilmektedir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği Faktör Puanlarının Anne Öğrenim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Faktörler	Anne Öğrenim	n	\bar{x}	s.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Görsel	(1) Okur-yazar değil veya ilkokul	24	55.25	7.27	2.59	.053	
	(2) Ortaokul	44	52.43	9.48			
	(3) Lise	132	53.67	8.15			
	(4) Üniversite	100	55.98	7.42			
İşitsel	(1)Okur-yazar değil veya ilkokul	24	36.25	6.18	2.67	.047*	1<4
	(2) Ortaokul	44	34.00	8.46			
	(3) Lise	132	36.68	6.64			
	(4) Üniversite	100	37.42	6.13			
Kinestetik	(1)Okur-yazar değil veya ilkokul	24	23.33	2.33	2.31	.076	
	(2) Ortaokul	44	21.43	3.33			
	(3) Lise	132	21.59	3.11			
	(4) Üniversite	100	21.66	3.25			

* $p \leq .05$

Tablo 5’e bakıldığında çocukların Görsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanların anne öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F_{(3,296)}=2.59$; $p>.05$). Buna göre çocukların görsel öğrenme stilleri üzerinde annelerinin eğitim düzeylerinin anlamlı bir etkisi olmadığı söylenebilir.

Tablo 5’e göre çocukların İşitsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanların anne öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmüştür ($F_{(3,296)}=2.67$; $p \leq .05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey karşılaştırma testi sonucunda annesi üniversite mezunu olan çocuklar ile annesi ortaokul mezunu olan çocukların puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Annesi üniversite mezunu olan çocukların ortalaması ($\bar{x}=37.42$), annesi ortaokul mezunu olan çocukların puanlarının ortalamasından ($\bar{x}=34.00$) daha yüksektir. Anneleri

üniversite mezunu olan çocukların işitsel öğrenme stili ortalamaları, anneleri ilkokul mezunu ya da okuma-yazma bilmeyen çocukların işitsel öğrenme stili ortalamalarına göre daha yüksek çıkmıştır.

Tablo 5 incelendiğinde çocukların Kinestetik Öğrenme faktöründen aldıkları puanların anne öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F_{(3,296)}=2.31$; $p>.05$). Buna göre çocukların kinestetik öğrenme stilleri üzerinde annelerinin eğitim düzeylerinin anlamlı bir etkisi olmadığını söyleyebiliriz.

Çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” faktör puanlarının baba öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği Faktör Puanlarının Baba Öğrenim Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Faktörler	Baba Öğrenim	n	\bar{x}	s.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Görsel	(1) Okur-yazar değil veya ilkokul	12	54.50	9.16	1.11	.343	
	(2) Ortaokul	36	52.61	8.38			
	(3) Lise	123	54.01	8.38			
	(4) Üniversite	129	55.22	7.69			
İşitsel	(1) Okur-yazar değil veya ilkokul	12	36.00	5.18	1.75	.155	
	(2) Ortaokul	36	34.38	8.41			
	(3) Lise	123	37.29	6.35			
	(4) Üniversite	129	36.38	6.79			
Kinestetik	(1) Okur-yazar değil veya ilkokul	12	22.25	3.27	1.57	.197	
	(2) Ortaokul	36	21.50	3.25			
	(3) Lise	123	22.15	2.89			
	(4) Üniversite	129	21.34	3.34			

Tablo 6’ya bakıldığında çocukların Görsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanlar baba öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(3,296)}=1.11$; $p>.05$). Ayrıca çocukların İşitsel Öğrenme faktörü puanları da baba öğrenim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(3,296)}=1.75$; $p>.05$). Benzer şekilde, çocukların Kinestetik Öğrenme faktör puanlarının da baba öğrenim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F_{(3,296)}=1.57$; $p>.05$). Buna göre çocukların görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stilleri üzerinde babalarının öğrenim düzeylerinin anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” faktör puanlarının anne yaşına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 7’de gösterilmektedir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği Faktör Puanlarının Anne Yaşına Göre ANOVA Sonuçları

Faktörler	Anne Yaşı	n	\bar{X}	s.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Görsel	(1) 20-29 yaş	70	53,58	7,97	2,81	,061	
	(2) 30-39 yaş	176	55,27	8,19			
	(3) 40 yaş ve üstü	54	52,53	7,86			
İşitsel	(1) 20-29 yaş	70	36,02	7,26	1,29	,275	
	(2) 30-39 yaş	176	37,01	6,69			
	(3) 40 yaş ve üstü	54	35,46	6,48			
Kinestetik	(1) 20-29 yaş	70	22,00	3,09	,47	,621	
	(2) 30-39 yaş	176	21,71	3,12			
	(3) 40 yaş ve üstü	54	21,44	3,40			

Tablo 7’ye bakıldığında çocukların Görsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanlar anne yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(2,297)}=2.81$; $p>.05$). Ayrıca çocukların İşitsel Öğrenme faktörü puanları da anne yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(2,297)}=1.29$; $p>.05$). Benzer şekilde, çocukların Kinestetik Öğrenme faktör puanlarının da anne yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F_{(2,297)}=.47$; $p>.05$). Buna göre çocukların görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stilleri üzerinde anne yaşının anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” faktör puanların baba yaşına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 8’de gösterilmektedir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği Faktör Puanlarının Baba Yaşına Göre ANOVA Sonuçları

Faktörler	Baba Yaşı	n	\bar{x}	s.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Görsel	(1) 20-29 yaş	22	52.59	6.64	.79	.452	
	(2) 30-39 yaş	158	54.81	8.38			
	(3) 40 yaş ve üstü	120	54.15	8.04			
İşitsel	(1) 20-29 yaş	22	36.90	4.90	1.04	.353	
	(2) 30-39 yaş	158	36.97	6.86			
	(3) 40 yaş ve üstü	120	35.80	6.99			
Kinestetik	(1) 20-29 yaş	22	21.90	2.68	.04	.960	
	(2) 30-39 yaş	158	21.70	3.17			
	(3) 40 yaş ve üstü	120	21.73	3.24			

Tablo 8’ye bakıldığında çocukların Görsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanlar baba yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(2,297)}=.79$; $p>.05$). Ayrıca çocukların İşitsel Öğrenme faktörü puanları da baba yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(2,297)}=1.04$; $p>.05$). Benzer şekilde, çocukların Kinestetik Öğrenme faktör puanlarının da baba yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür ($F_{(2,297)}=.04$; $p>.05$). Buna göre çocukların görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stilleri üzerinde baba yaşının anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Çocukların “Öğrenme Stilleri Ölçeği” faktör puanların sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 9’da gösterilmektedir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Çocukların Öğrenme Stilleri Ölçeği Faktör Puanlarının Sosyoekonomik Düzeye Göre ANOVA Sonuçları

Faktörler	SED	n	\bar{x}	s.s	F	p	Anlamlı Farklılık
Görsel	(1) Alt	105	54.63	8.29	1.70	.184	
	(2) Orta	126	53.47	8.18			
	(3) Üst	69	55.66	7.68			
İşitsel	(1) Alt	105	36.48	7.15	.09	.913	
	(2) Orta	126	36.66	6.62			
	(3) Üst	69	36.23	6.66			
Kinestetik	(1) Alt	105	22.10	3.07	1.37	.255	
	(2) Orta	126	21.64	3.11			
	(3) Üst	69	21.31	3.35			

Tablo 9’a bakıldığında çocukların Görsel Öğrenme faktöründen aldıkları puanlar ailelerinin sosyoekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(2,297)}=1.70$; $p>.05$). Ayrıca çocukların İşitsel Öğrenme faktörü puanları da sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($F_{(2,297)}=.09$; $p>.05$). Benzer şekilde, çocukların Kinestetik Öğrenme faktör puanları da sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($F_{(2,297)}=1.37$; $p>.05$). Buna göre çocukların görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stilleri üzerinde sosyoekonomik düzeyin anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın bulgularına göre, okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stilleri en baskın kinestetik öğrenme stili olmasının yanında sırasıyla görsel ve işitsel öğrenme stillerine de sahip oldukları görülmektedir. Öğrenme stili ile farklı yaş grupları ile yapılan çalışmalarda öğrencilerin genel olarak görsel öğrenme stiline baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Kolb & Kolb, 2005; Bilasa, 2012; Jarvis, George, & Holland, 2012; Zeytinkaya, 2016). Ancak okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stili üzerinde yapılan araştırmalarda görsel öğrenme stiline yanında, kinestetik öğrenme stiline de baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu araştırmanın bulgusunu destekler niteliktedir (Dunn, *vd.*, 1995; Hawk & Shah, 2007; Güneş, 2014; Güneş ve Erkan, 2017). Ayrıca Şimşek

(2007)'nin 9-11 yaş grubu ile yaptığı araştırmasında da öğrenciler tarafından görsel ve dokunsal öğrenme stilini tercih edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulgusuyla doğrudan ilgili olmasa da okul öncesi dönem çocukların çoklu zeka alanları üzerine yapılan çalışmalarda okul öncesi dönem çocukların görsel-uzamsal zeka”, ve “kinestetik-bedensel zeka” alanları baskın bulunmuştur (Bkz.; Teele,1997; Oklan Elibol, 2000; Özdemir, 2006; Çalışandemir & Bayhan, 2011). Bu bulgular ışığında okul öncesi dönem çocukların genel olarak görsel ve kinestetik öğrenme stillerine sahip olmasında dikkat sürelerinin yetişkinlere göre kısa olması ve gelişimsel özellikleri gereği hareket ihtiyacı içerisinde olmalarının etkili olabileceği düşünülebilir.

Araştırmada, cinsiyet değişkenine göre öğrenme stillerine bakıldığında, görsel ve işitsel öğrenme stillerinde kızlar lehine bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Farklı yaş grupları üzerinde yürütülen çalışmalarda görsel ve işitsel öğrenme stillerinde kız çocukların erkek çocuklara göre daha ileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Otrar, 2006; Bilasa, 2012). Yine, Güneş (2017)'in okul öncesi dönem çocukların öğrenme stillerini incelediği araştırmada kızların yansıtıcı ve sıralı (analitik) öğrenme stillerinde erkeklere göre daha baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Park, Nielsen ve Woodruff'ün (2013) araştırmasında kız çocukların erkek çocuklara göre daha görsel, kinestetik ve algısal öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır. Garcia (1994), araştırmasında sosyal etkileşimin öğrenme stillerini etkilediği, kız çocuklarının göz teması kurma ve işitsel öğrenmeye daha yatkın oldukları sonuçlarına ulaşmıştır. Kız çocukların sosyal becerilerinin erkek çocuklara göre gelişmiş olduğu bulgusuna ulaşan birçok çalışma mevcuttur (Anderson, Carnagey, & Eubanks, 2003; Huesmann, Moise-Titus, Podolski, & Eron, 2003; Kapıkıran, İvrendi, & Adak, 2006; Pekdoğan, 2016). Kız çocuklarının sosyal becerilerindeki bu farklılığın görsel ve işitsel öğrenme stillerinde erkeklere göre daha ileri olmalarında etkili olabileceği düşünülebilir.

Araştırmada, anneleri üniversite mezunu olan çocukların işitsel öğrenme stilinin, anneleri ilkökul mezunu ya da okuma-yazma bilmeyen çocukların işitsel öğrenme stiline göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Otrar (2006) araştırmasında annelerin okuryazarlık duruma göre anneleri okuryazar olan çocukların işitsel öğrenme stilinin, anneleri okuryazar olmayan çocukların işitsel öğrenme stilinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. İşitsel öğrenme stili, dinleme ve tartışma gibi kanallar yoluyla gerçekleştirilen öğrenmeyi yansıtır (Boydak, 2017). Soner (2013)'ün araştırmasında anne eğitim düzeyi arttıkça aile içi iletişim, birlik ve duygusal bağlam puanlarında artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Dereli ve Koçak (2005) araştırmalarında, anne-babanın eğitim düzeyi arttıkça çocukların dil gelişim düzeylerinin arttığı sonucuna ulaşmışlardır. Işıkoğlu Erdoğan (2016) araştırmasında, eğitim düzeyi yüksek olan ebeveynlerin düşük olanlardan daha fazla etkileşimli okuma yaptıkları, okumaya model oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgulardan yola çıkarak, eğitim düzeyi yüksek olan annelerin çocukları ile daha kaliteli zaman geçirdikleri, daha etkili iletişim kurdukları ve dil gelişimini işitsel yollarla destekledikleri söylenebilir. Anneleri üniversite mezunu çocukların işitsel öğrenme stilinin daha ileri olmasında bu durumun etkili olabileceği düşünülebilir.

Yaş, baba öğrenim düzeyi, anne ve baba yaşı, gelir düzeyi değişkenlerine göre öğrenme stillerinde bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Güneş (2014), araştırmasında okul öncesi dönem çocuklarının yaşları arttıkça sıralı/bütünsel öğrenme stilini tercih ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Okul öncesi dönem yaş gruplarını kendi içerisinde görsel, işitsel ve kinestetik öğrenme stilleri yönünden inceleyen bir araştırma bulunmamaktadır. Farklı yaş grupları arasındaki farklılığı inceleyen araştırmalara bakacak olursak küçük yaşlarda görsel ve kinestetik olan öğrenme stillerinin yaş ile birlikte yerini işitsel öğrenme stiline bıraktığı sonucuna ulaşılmıştır (Bkz. Dunn & Dunn, 1979; Ersoy, 2003; Koçak, 2007; Eskici, 2008).

Araştırmanın bulgularına göre babaların eğitim düzeyinin çocukların öğrenme stillerine etki etmediği bulgusuna ulaşılmıştır. Bu bulguyu destekler şekilde, anne babaların eğitim düzeyinin çocukların öğrenme stiline etkisini inceleyen bazı araştırmalarda da, babaların eğitim düzeyinin çocukların öğrenme stillerini etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır (Yenilmez & Çakır, 2005; Otrar, 2006; Karamustafaoğlu ve Topuz, 2013;).

Araştırmanın bulgularına göre öğrenme stilleri annenin yaşından etkilenmemektedir. Kaya Bağdaş ve Kılınç (2018)'in 5-6 yaş grubundaki Ahıska Türkü ve Türk çocuklarla yaptıkları araştırmada anne yaşı değişkeninin bilişsel stilleri üzerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir. Anne

yaşına bağlı olarak çocuk yetiştirme tutumlarının öğrenme stilini etkileyebileceği düşünülebilir. Çeşitli değişkenlerin çocuk yetiştirme tutumuna etkisini inceleyen çalışmalarda ise anne yaşının çocuk yetiştirme tutumuna etki etmediği sonucuna ulaşan çalışmalar mevcuttur, dolayısıyla öğrenme stillerinin anne yaşından bağımsız olduğu söylenebilir (Lopez Turley, 2003; Tezel Şahin & Özyürek, 2008).

Araştırmanın bulgularına göre öğrenme stilleri babanın yaşından etkilenmemektedir. Kaya Bağdaş ve Kılınç (2018)'in 5-6 yaş grubundaki Ahıska Türkü ve Türk çocuklar üzerinde, baba yaşına göre bilişsel stilleri incelendikleri çalışmada Ahıska Türkü çocuklarının baba yaşının bilişsel stil üzerinde etkili olmadığı görülmüştür. Öğrenme stillerini anne babanın eğitim düzeyi açısından inceleyen pek çok çalışma bulunmakla beraber anne babanın yaşı açısından inceleyen çalışma bulunmamaktadır. Artan okuma-yazma oranlarını göz önünde bulunduracak olursak genç anne babaların daha fazla okur-yazar olabileceği söylenebilir. Bunun yanında anne babanın eğitim düzeyinin çocukların öğrenme stili üzerindeki etkisini inceleyen çalışmalarda babanın eğitim düzeyinin çocukların öğrenme stiline etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulardan yola çıkarak babaların yaşının da çocukların öğrenme stilini etki etmeyeceği söylenebilir (Bkz. Otrar, 2006; Yenilmez & Çakır, 2005; Gürpınar, Batı, & Tetik, 2011; Karamustafaoğlu & Topuz, 2013;).

Araştırmanın bulgularına göre sosyoekonomik düzey öğrenme stilleri üzerinde etkili değildir. Öğrenme stili teorilerinde sosyoekonomik durumun öğrenme stillerini etkilediğine değinilmemiştir. Araştırmanın bulgusunu destekler şekilde, yapılan bazı çalışmalarda gelir düzeyinin öğrenme stilleri üzerinde etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Durdukoca & Arıbaş, 2010; Özgür, 2013; Özhan, 2012).

Okul öncesi dönem çocuklarının baskınlık dereceleri farklı düzeylerde de olsa farklı öğrenme stillerine aynı anda sahip olabilmeleri sebebiyle, eğitimciler etkinlikleri planlarken tek bir öğretim yöntemi ve tekniğine yer vermek yerine çocukların farklı duyularına hitap edecek şekilde, zengin içerikler oluşturabilirler.

Cinsiyet ve ikamet edilen yere göre öğrenme stillerinin neden farklılaştığına yönelik nitel veriler toplanarak derinlemesine bir araştırma yapılabilir.

Anne eğitim düzeyinin işitsel öğrenme stiline olan etkisinden hareketle, ebeveynlere öğrenme stillerinin çocuğun öğretim hayatı için önemini konu alan bilgilendirici seminerler verilebilir.

Ebeveynler çocuklarının gelişimine katkıda bulunmak adına, bu çalışmada kullanılan öğrenme stilleri ölçeği yardımıyla çocuklarının öğrenme stilleri hakkında bilgi sahibi olabilir ve baskın görülen öğrenme stiline uygun ortam ve araç-gereçleri temin ederek çocuklarının öğrenmeleri destekleyebilir.

Okul öncesi dönemde çocuğu tanıma ve değerlendirme çalışmalarında, kullanılan öğrenme stilleri ölçeği bir araç olarak kullanılabilir. Çocukların öğrenme stillerinin dönem içerisinde değişebileceği göz önünde bulundurularak boylamsal bir çalışma yapılabilir, öğrenme stillerinin gelişimini etkileyen faktörler incelenebilir.

Öğrenme stilleri ile ilgili yapılan çalışmalar genellikle büyük yaş grupları ile gerçekleştirildiği için okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stilleri hakkında alan yazında sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Okul öncesi dönem çocukların öğrenme stillerini belirlemek için bu veya geliştirilebilecek farklı ölçme araçları farklı ortam ve çalışmalarda kullanılarak alan yazına konu ile ilgili katkı sağlanabilir.

Okul öncesi eğitim programında öğrenme stilleri göz önünde bulundurularak bir takım düzenlemeler yapılabilir ve öğretmenlere bu konuda hizmet içi eğitim ve seminerler verilebilir.

Kaynakça

- Adak Özdemir, A., Bilgin, H. & Uyanık Balat, G. (2012). 5-6 yaş çocukları için öğrenme stilleri ölçek geliştirme çalışması. *İlköğretim Online*, 11(2), 480-490.
- Anderson, C. A., Carnagey, N. L. & Eubanks, J. (2003). Exposure to Violent Media: The Effects of Songs with Violent Lyrics on Aggressive Thoughts and Feelings. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 960-971.
- Aşkar, P. & Akkoyunlu, B. (1993). Kolb öğrenme stili envanteri. *Eğitim ve Bilim*, 87, 37-47.
- Bacanlı, H. (2005) *Gelism ve Öğrenme*. Ankara: Nobel.
- Bilasa, P. (2012). Üniversite öğrencilerinin öğrenme stillerini belirlenmesi (Gazi Üniversitesi örneği). *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 8-20.
- Boydak, A. (2017). *Öğrenme stilleri*. İstanbul: Beyaz.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: Pegem Akademi.
- Can, Ş. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme stilleri ile bazı değişkenler arasındaki ilişkinin araştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41(41), 70-82.
- Çalışandemir, F. & Bayhan, P. (2011). Anasınıfı çocuklarının çoklu zeka alanlarının gelişimine deney yöntemi ile verilen eğitimin etkisini incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(21), 180 -207.
- Dunn, R. S. & Dunn, K. J. (1979). Learning styles/teaching styles: should they, can they, be matched. *Educational Leadership*, 36(4), 238-44.
- Dunn, R. (1986). Learning styles: Link between individual differences and effective instruction. *North Carolina Educational Leadership*, 2(1), 4 - 22.
- Dunn, R., Griggs, S. A., Olson, J., Beasley, M. & Gorman, B. S. (1995). A meta-analytic validation of the Dunn and Dunn model of learning-style preferences. *The Journal of Educational Research*, 88(6), 353-362.
- Durdukoca, Ş. F. & Arıbaş, S. (2010). *İnönü üniversitesi eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının sahip oldukları öğrenme stillerinin farklı değişkenlere göre değerlendirilmesi*. Bildiriler kitabı (s:517-523), 9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Elazığ.
- Ekici, G. (2002). Gregorc öğrenme stili ölçeği. *Eğitim ve Bilim*, 27(123), 42-47.
- Engin, A. & Seven, M. (2010). Öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2), 189-212.
- Ersoy, S. (2003). *İlköğretim 6.7.8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersindeki başarılarına göre öğrenme stilleri ve çalışma alışkanlıklarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Eskici, M. (2008). *Öğrencilerinin öğrenme stilleri ile akademik başarıları ve cinsiyetleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Felder, R. M., & Silverman, L. (1988). Learning and teaching styles in engineering education. *Engineering Education*, 78(7), 674-681.
- Felder, R. M., & Brent, R. (2005). Understanding students differences. *Journal of Engineering Education*, 57-72.
- Garcia, C. (1994). Gender differences in young children's interactions when learning fundamental motor skills. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 65(3), 213-225.
- Güneş, G. (2014). *Çocukların epistemolojik görüşleri ve öğrenme stillerinin öklidyen geometrisinde modellenmesi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, G. & Erkan, S. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarının öğrenme stillerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 13-24.
- Gürpınar, E., Batı, H. & Tetik, C. (2011). Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stillerinin Belirlenmesi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 32(32), 18-29.
- Güven, M. (2004), *Öğrenme stilleri ile öğrenme stratejileri arasındaki ilişki*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi.
- Huesmann, L. R. Moise-Titus, J., Podolski, C. L. & Eron, L. D. (2003). Longitudinal relations between children's exposure to t.v. violent and their aggressive and violent behavior in young adulthood: 1977-1992. *Developmental Psychology*, 39(2), 201-221.

- Işıkoğlu Erdoğan, N. (2016). Erken çocukluk döneminde çocuk-ebeveyn birlikte okuma etkinliklerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24, 1071-1086.
- Kapıkıran, A. N., Ivrendi, B. A. & Adak, A. (2006). Okul öncesi çocuklarında sosyal beceri: durum saptaması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 19-28.
- Karamustafaoğlu, O. & Topuz, F. G. (2013). Öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi: fen bilgisi öğretmen adayları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2013), 30-46.
- Kaya Bağdaş, Ç. & Kılınç. (2018). Ahıska Türkü ve Türk çocukların bilişsel stillerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 22(2), 487-507.
- Kline, P. (1999). *The handbook of psychological testing (2nd ed.)*. London: Routledge
- Koçak, T. (2007). *İlköğretim 6.7.8. sınıf öğrencilerinin öğrenme stilleri ve akademik başarıları arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Lopez Turley, N. R. (2003). Are children of young mothers disadvantaged because of their mother's age or family background? *Child Development*, 74(2), 465– 474.
- Oklan Elibol, F. (2000). *Anasınıfına devam eden altı yaş grubu çocukların çoklu zeka teorisine göre değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Oral, B. & Avanoğlu, Y. (2014). Öğrenme stilleri ve öğrenme stili modelleri. B. Oral (Ed.), *Öğrenme, öğretme kuram ve yaklaşımları* içinde (s. 253-280). Ankara: Pegem.
- Otrar, M. (2006). *Öğrenme stilleri ile yetenekler, akademik başarı ve öğrenci seçme sınavı başarıları arasındaki ilişki*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Özdemir, B. (2006). *4-6 yaş grubu çocukların öğrenme sürecinde çoklu zekâ teorisinin yeri*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Özden, Y. (2005). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem.
- Özhan, U. (2012). *İlköğretim öğrencilerinin öğrenme stilleri ile derslerindeki akıllı tahta kullanımına yönelik görüşleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Özgür, H.(2013). BÖTE bölümü öğretmen adaylarının öğrenme stillerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(34),103-118.
- Park, H., Neilsen, W., & Woodruff, E. (2013). Students' conceptions of the nature of science: perspectives from Canadian and Korean middle school students. *Sci & Educ*, doi 10.1007/s11191-013-9613-6.
- Pekdoğan, S. (2016). 5-6 yaş çocukların sosyal becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1946-1965.
- Teele, S. (1997). *The multiple intelligences school*. Redlands CA: Citrograph Printing.
- Tezel Şahin, F. & Özyürek, A. (2008). 5-6 Yaş Grubu Çocuğa Sahip Ebeveynlerin Demografik Özelliklerinin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3) , 395-414.
- Soner, O (2013). Aile uyumu, öğrenci özgüveni ve akademik başarı arasındaki ilişkiler. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(12) , 249-260.
- Şimşek, Ö. (2007). *Marmara öğrenme stilleri ölçeğinin geliştirilmesi ve 9-11 yaş çocukların öğrenme stillerinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yenilmez, Y & Çakır, A. (2005). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin matematik öğrenme stilleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 44(44), 569-585.
- Zeytinkaya, D. (2016). Bilişsel stil kullanımına yönelik bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(46), 608-614.